

Arnhem De Tuinmat, Gaardenhage

In opdracht van gemeente Arnhem

Adviesdocument Archeologie

Colofon

Titel: Arnhem Gaardenhage
Opdrachtgever: Gemeente Arnhem
Auteur: L.M.B. van der Feijst
Datum: 17-9-2021

© ADC ArcheoProjecten

1 Inleiding

In het kader van een bestemmingswijziging van een braakliggend terrein in de vorm van grasland naar een volkstuincomplex ten zuiden van de Huissensedijk en ten noorden van de John Grosmanstraat is dit adviesdocument opgesteld, vooruitlopende op het definitieve archeologische rapport handelende over een waardestellend archeologisch proefsleuvenonderzoek ter plaatse.

2 Uitgevoerd archeologisch onderzoek

Op 8 en 9 september 2021 heeft ADC ArcheoProjecten een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te Arnhem, Gaardenhage. Aanleiding hiervoor is het vooronderzoek door BAAC door middel van grondboringen, waarin een vindplaats uit de Romeinse tijd in het zuiden van het terrein is verondersteld. Teven is hier gereede kans op de aanwezigheid van de Romeinse weg, lopende vanaf castellum Meinerswijk richting Driel.¹

Er zijn drie proefsleuven aangelegd, welke een doorsnede van het landschap in noord-zuidelijke richting hebben ontsloten. De sleuven en werkwijze zijn uitgevoerd conform PvE.² Van dit PvE is tijdens de veldwerkzaamheden afgeweken in verticale zin: de sleuven zijn dieper aangelegd.

Er is sprake van een redelijk vuile bouwvoor, waarin spaarzaam vondstmateriaal van allerlei pluimage aanwezig is, van Nieuw Tijd tot Romeinse tijd. Het betreft zeer gefragmenteerd materiaal. Daarnaast heeft detectie een aantal ontstekers van Britse komaf opgeleverd (mortiergranaten en wat grotere exemplaren). Er zijn geen sporen waargenomen op de in het PvE vermelde diepte van ca. 40 cm onder maaiveld.

Bij het zetten van de profielkolommen werd echter een vegetatieniveau/laklaag gevonden, op veel dieper niveau, vanaf ca. 80 cm – mv. Onderin deze laklaag werd een ruwwandige scherf uit de Romeinse tijd gevonden. De vlakken zijn vervolgens onder de laklaag aangelegd. Dit profiel is eenduidig richting het noorden, slechts de mate van zanderigheid neemt in de bodem toe richting de Rijn.

Nergens is meer materiaal in de laklaag gevonden. In werkput 3 werd onder de laklaag een archeologisch spoor waargenomen, een ca. 1 m brede greppel. Deze greppel is opgezocht in werkput 1. De greppel is zeer duidelijk leesbaar in het vlak en is opgevuld met de paarsgrijze ks3/4. Een tweede greppel bevond zich in het zuiden van werkput 3, maar deze doorsneed de laklaag en is daarmee van veel jonger datum. De onder de laklaag gelegen greppel is in werkput 1 gecoupeerd en afgewerkt. Helaas heeft dit geen materiaal uit de opvullingslagen opgeleverd.

Spannend is de vorm van de greppel in de coupe, deze is V-vormig, een greppel met militaire connotatie dus, mits er sprake is van een Romeins datering. Onderin was de V-vorm minder nauwkeurig leesbaar, lijkt de greppel een keer opnieuw gebaggerd/uitgegraven en is er geen sprake van een struikelgootje. De insteek is echter overduidelijk V-vormig. Er zijn in het profiel geen aanwijzingen voor een Romeinse weg gevonden, noch in de lithologie, noch qua insluitsels daarin, bijvoorbeeld in de vorm van grind en noch in ruimtelijke zin mits het de buitenste greppel (striga) moest zijn die op 100 voet (30 m) uit de eigenlijke weg soms voorkomt.

V-vormige greppels

Er is geen nederzetting aanwezig, de gehele opbrengst is daarmee een solitair gelegen mogelijk militaire greppel. Daarmee komen we op de discussie wat dat de betekenis hiervan is. Solitaire gelegen greppels worden meer gevonden in het Rivierengebied. We kunnen hier heel goed aansluiten bij greppels gevonden in de Bijland bij Huissen, Tiel-Medel, onder de toekomstige A15 te Angeren en Tiel-Kellenweg, al dan niet solitair of zelfs dubbele, waarvan naar de betekenis nog gezocht wordt. Mogelijk

¹ Bergman, W.A. en R. van der Mark, 2021: Arnhem plangebied Gaardenhage. Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek (IVO-O). In: BAAC Rapport V-21.0106.

² Defilet, M., 2021: Programma van Eisen Huissensedijk Gaardenhage, geen nummer, goedgekeurd 3-9-2021.

betreffen dit ruimtelijk afgebakende structuren in een militaire zone, die tot nog toe geen andere sporen hebben opgeleverd.

3 Archeologische verwachting in relatie tot de werkzaamheden

Met de proefsleuven is een goed beeld verkregen. De archeologisch verwachting is behoudens de aanwezigheid van de greppel zeer laag.

4 Advies

Ten aanzien van de werkzaamheden adviseert ADC ArcheoProjecten vrijgave voor verder archeologisch onderzoek.

